

Scenariusz lekcji pt. „Rower jest dobry dla społeczeństwa”

1. Główne zagadnienia lekcji

Podczas lekcji, na bazie ciekawostek i danych statystycznych omawiane są zagadnienia społeczne związane z demokracją i społeczeństwem obywatelskim. Koncentrujemy się na korzyściach dla społeczeństwa z użytkowania transportu rowerowego, aby wyjaśnić podstawowe pojęcia związane z demokracją oraz zalety roweru.

2. Cele lekcji

Po zakończeniu lekcji uczeń powinien umieć:

- wyjaśnić pojęcia: demokracja, społeczeństwo obywatelskie, stowarzyszenie, organizacja pożytku publicznego, organizacja pozarządowa
- wyjaśnić na czym polega „demokratyczność” roweru
- umieć wymienić podstawowe grupy organizacji pozarządowych, przyporządkować organizacje pozarządowe według celów do każdej z grup
- umieć wymienić podstawowe typy stowarzyszeń według rozróżnienia prawnego.

3. Uwagi dotyczące realizacji lekcji

W lekcji bierze udział jedna osoba prowadząca oraz 2-3 pomocników, których zadaniem jest sprawne notowanie na tablicy, rozdawanie materiałów pomocniczych, a na końcu prezentacja Warszawskiej Masy Krytycznej.

Osoba prowadząca za zgodą nauczyciela po lekcji wystawia oceny dla najbardziej aktywnych uczniów.

4. Środki dydaktyczne

Dyskusja, burza mózgów

„Zrzuty z ekranu” stron internetowych różnych stowarzyszeń z celami ich działalności (lub wydruki – koniecznie zawierające logo stowarzyszenia).

Dane statystyczne nt. przynależności do stowarzyszeń w państwach europejskich oraz modal split – udziału różnych środków transportu w liczbie wykonywanych podróży w mieście - w stolicach Europy – przedstawione w postaci planszy.

Ciekawostki na temat związków roweru ze społeczeństwem - przygotowane na lekcję anegdoty.

Broszura „Rower jest dobry na wszystko”

Przygotowane teksty jako pretekst do dyskusji.

5. Pojęcia

DEMOKRACJA

ROWER

SPOŁECZEŃSTWO OBYWATELSKIE

STOWARZYSZENIE

ORGANIZACJA POŻYTKU PUBLICZNEGO

ORGANIZACJA POZARZĄDOWA

6. Przebieg lekcji

0. Nauczyciel upewnia się, czy uczniowie wiedzą co to jest rower i do czego służy.

I. Dyskusja „Rower a demokracja” z notowaniem na tablicy (10-15 minut):

1. Nauczyciel rozpoczyna lekcję od pytania, jaki wynalazek uczniowie uznaliby za największe osiągnięcie cywilizacji od 1800 roku (umowny początek rewolucji przemysłowej). Zbiera odpowiedzi na tablicy. Po zebraniu odpowiedzi czyta z kartki wyniki plebiscytu, w którym zadano to pytanie zorganizowanego przez BBC (Wielka Brytania), gdzie zdecydowanym zwycięzcą był rower.

2. Nauczyciel zadaje pytanie uczniom, z jakich powodów rower mógł zostać zwycięzcą tego plebiscytu – jakie jego cechy o tym przesądziły? Zbiera odpowiedzi na tablicy. Po zebraniu odpowiedzi odczytuje uzasadnienia podane przez uczestników plebiscytu BBC uzasadniające ich wybór roweru. Wśród tych uzasadnień jest rola roweru w przemianach demokratycznych w XIX i XX wieku, w szczególności w emancypacji kobiet. Rola roweru dla demokracji.

3. Co to jest „demokracja”? Nauczyciel podaje definicję (wg książki do WOS).

4. Pytamy uczniów dlaczego ludzie mogą uważać, że rower jest demokratyczny i zbieramy odpowiedzi np. bo jest ogólnodostępny (tani, niepełnosprawni mogą jeździć, dojedzie wszędzie, łatwy w obsłudze, każdy może nim jeździć etc.) - wspólne cechy demokracji i roweru.

II. Dyskusja „Społeczeństwo obywatelskie i rower” z notowaniem na tablicy (10-15 minut):

1. Prezentujemy przygotowane przed lekcją dane statystyczne nt. uczestnictwa ludzi w organizacjach pozarządowych z różnych krajów Europejskich. Pytamy uczniów o czym może świadczyć duże uczestnictwo obywateli w takich organizacjach. Poprzez odpowiedzi dążymy do uzyskania jako jednej z nich - „społeczeństwo obywatelskie”.

2. Podajemy definicję „Społeczeństwa obywatelskiego” wg podręcznika do WOS dla liceum.

3. Prezentujemy kolejne dane statystyczne – zestawienie udziału różnych środków transportu w podróżach, w stolicach Europejskich tych samych krajów, dla których prezentowaliśmy dane dotyczące uczestnictwa w organizacjach. Pytamy uczniów jakie zauważają prawidłowości, kiedy zestawia te nowe dane z poprzednimi. (Prawidłowość jest taka, że najwięcej podróży wykonywanych rowerem jest w krajach o największym uczestnictwie ludzi w organizacjach pozarządowych.)

4. Pytamy uczniów o czym to może świadczyć? Podsumowaniem dyskusji powinno być, że istnieje związek między użytkowaniem roweru, a demokratyzacją społeczeństw. podsumować dyskusję oraz że tam gdzie jest społeczeństwo obywatelskie, demokracja i ludzie mogą wybierać i często wybierają rower zamiast samochodu. Konstatujemy tą dyskusję także stwierdzeniem, że takie stwierdzenie nie zostało jeszcze potwierdzone naukowo i że mogą coś takiego dopiero zrobić sami jak dorosną, np. zostając socjologami.

III. Dyskusja o stowarzyszeniach (10-15 minut):

1. Pomocnicy rozdają przygotowane wcześniej kartki z celami działania różnych stowarzyszeń.

2. Zadajemy pytanie – po co (w jakim celu działają) są stowarzyszenia (lub w ogóle organizacje pozarządowe)? Zbieramy cele na tablicy.

3. W wyniku odpowiedzi prawdopodobnie będziemy mogli pogrupować cele działania stowarzyszeń w 4 główne grupy, czyli organizacje: społeczne, humanitarne, ekologiczne, polityczne (partie). Tak konstatujemy dyskusję.

4. Przedstawiamy jeszcze jeden podział na stowarzyszenia zwykłe i OPP. Potem mówimy także, że istnieją także grupy nieformalne i mogą działać skutecznie i do nich należy Warszawska Masa Krytyczna, która dzielnie pomagała prowadzącemu w przeprowadzeniu lekcji.

IV. Prezentacja Warszawskiej Masy Krytycznej (5 minut).

7. Literatura

Podręcznik do WOS dla liceum, www.zm.org.pl, statystyki